

คืนชีวิตกล้วยไม้ไทยสู่ไพรพฤกษ์

สำเร็จเกินเป้าคืนป่ากว่า 2 แสนต้น

โครงการคืนชีวิตกล้วยไม้ไทยสู่ไพรพฤกษ์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการระหว่างหน่วยงานจากภาครัฐบาล และองค์กรเอกชน โดยมีคณะกรรมการเกษตร มหาวิทยลัยแม่โจ้ ผศ.จำเนียร ยศราช คณบดีคณะฯ พร้อมทีมงานเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานโครงการฯ เริ่มจากที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้จัดงานกล้วยไม้เอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ 4 โดยมีสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ เป็นองค์ประธานเปิดงานในวันที่ 22 มกราคม 2535 และได้มีพระราชดำริสลับกับอธิการบดี ศาสตราจารย์ระพี สาคริก และ พล.อ.เป้ง มาลากุล ณ อยุธยา ถึงความสวยงามของกล้วยไม้ไทย ซึ่งนับวันจะหายสาบสูญไป ขอให้มีการอนุรักษ์พันธุ์กล้วยไม้ไทยไว้ และในเดือนกุมภาพันธ์ปีเดียวกัน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ พระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตและทรงเปิดอุทยานกล้วยไม้ไทยเฉลิมพระเกียรติฯ และจากพระกระแสรับสั่งของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ

วังสราญรมย์ กรุงเทพมหานคร ให้รวบรวมศึกษาขยายพันธุ์กล้วยไม้ไทยและนำคืนสู่ป่าที่ดำนกคดอยสูง ด้วยพระราชดำริของทั้ง 3 พระองค์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ร่วมกับกองทัพบก กรมป่าไม้ องค์กรเอกชน จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น เพื่อสนองต่อเบื้องยุคลบาทที่ได้ทรงมีพระราชดำริให้อนุรักษ์กล้วยไม้ไทย และนำคืนสู่ป่า

ผศ.จำเนียร ยศราช คณบดีคณะผลิตกรรมการเกษตร กล่าวว่าในบรรดาพันธุ์พืชที่มีอยู่ตามธรรมชาตินั้น กล้วยไม้เป็นพืชที่น่าเป็นห่วงเนื่องจากสภาพนิเวศวิทยาถูกทำลาย ไม่ว่าจะเป็นการตัดไม้ เผาป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอย มีการนำกล้วยไม้ออกจากป่าเพื่อนำไปขายแก่พ่อค้าเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ ทำให้พันธุ์กล้วยไม้บางชนิดเป็นพันธุ์ที่หายากขึ้น เช่น กล้วยไม้รองเท้านารี ปีกแมลงปอ ยังพอหาได้บ้างที่อุทยานภูหลวง ภายใต้การอนุรักษ์อย่างเข้มงวด รองเท้านารีคาง

กบ สายพันธุ์คดอยสุเทพหรือรองเท้านารีคดอยสูง ซึ่งเพิ่งจะค้นพบว่ามีความเฉพาะที่บนคดอยสูงเท่านั้น เป็นสายพันธุ์ที่หาได้ยากมาก ทั้งนี้เพราะกล้วยไม้ป่ามีลักษณะของนิเวศวิทยาที่จำเพาะจริง ๆ

ด้านการดำเนินงานที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2538-2540 มหาวิทยาลัยแม่โจ้พร้อมด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดอบรมเรื่องกล้วยไม้ไทยแก่เกษตรกรได้ถึง 5,000 คน รวบรวมพันธุ์กล้วยไม้ไทยหลายชนิดจากแหล่งต่าง ๆ ของประเทศ จำนวน 155 ชนิด นำไปขยายพันธุ์โดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อในห้องปฏิบัติการได้ จำนวน 1.1 ล้านต้น นำคืนสู่ป่า 60 ครั้ง จำนวน 2 แสนกว่าต้น ทั้งนี้ได้คำนึงถึงแหล่งที่มาและธรรมชาติของกล้วยไม้ป่าที่นำมาเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์เป็นอันดับแรก นอกจากที่นำคืนสู่ป่าแล้ว ที่ห้องปฏิบัติการยังมีกล้วยไม้อีกหลายชนิดที่กำลังอยู่ระหว่างการอนุบาลให้โตพร้อมที่จะคืนสู่ป่าในปี 2541.